

תקופת הבחירות מפתה את האויב לפעול, אך הוא לא משוכנע שזה כדאי

15.10.2026 | שבת בן מאיר written by

האזהרות ששיגרו ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר הביטחון ישראל כ"ץ לאויבינו בזירות השונות, כמו גם אמירתו של הרמטכ"ל אייל זמיר על פוטנציאל ההסלמה הגובר, הבהירו עד כמה המציאות הביטחונית נפיצה. בלי להתבסס על מידע מודיעיני, ניתן להעריך כי בקרב אויבינו בכל אחת מהזירות יש כרגע מי ששוברים את ראשיהם בשאלה כיצד ניתן לנצל לטובתם את תקופת הבחירות בישראל ובארה"ב, ואם זה יהיה משתלם.

"חכו ותראו מה נעשה לאיראן. אנחנו הולכים להנחית עליה מכה קשה" כי נמאס לנו", הכריז הנשיא דונלד טראמפ השבוע בעצרת בחירות באלסקה. אולם למרות הטון הנחרץ והלוחמני, דבריו לא הפיגו את הערפל סביב כוונותיו. אומנם הוא הבהיר לא מזמן כי חידוש המערכה האווירית הוא תרחיש סביר, אך גם הרגיע מפני האפשרות שארה"ב תתקוף לפני בחירות האמצע, והוסיף כי המלחמה קרובה לסיומה.

נאמן לגישה שעליה המליץ בספרו "האומנות שלי" איך לעשות עסקים, ממשיך טראמפ לשמור על העמימות, להסתיר קלפים ולהשתמש בטקטיקות של מצג שווא מול יריביו. המסר הכללי של הנשיא: כל האפשרויות פתוחות, נא להישאר במתח.

בינתיים כל השחקנים ממתינים לתוצאות הבחירות בארה"ב וגם בישראל. הם פועלים לשפר עמדות, חוששים מהפתעות, מנסים לזהות הזדמנויות, ועוקבים מקרוב אחר ההתפתחויות בשטח: המצב הפנימי באיראן, כיפופי הידיים במצרי הורמוז והקרבות בין סעודיה לחות'ים.

המשא ומתן העקיף בין איראן לארצות הברית נמשך, גם אם בפרופיל נמוך וללא ציפיות גדולות. הפערים עדיין גדולים והצדדים לא מתכנסים להסכם, אך הערוץ עדיין חי ומתוחזק על ידי המתווכים לקראת שעת הכושר שתבוא, גם לפי הערכתם, רק לאחר בחירות האמצע. מה האיראנים יכולים לעשות כדי להשפיע על הבחירות בארה"ב מבלי להסתכן בהסלמה? התשובה לכך קשורה כנראה למחירי הנפט.

אומנם מנוף הלחץ שטהרן ביקשה ליצור באמצעות שליטתה במצרי הורמוז נשחק במידה רבה על ידי האמריקנים, ומצרי באב אל-מנדב הקלף שהיא ציפתה לקבל מהחות'ים בים האדום חזר ברובו לשליטת כוחות ממשלת תימן. עם זאת, עדיין נותר לאיראנים מרחב שבו יוכלו להשפיע.

ניתן להעריך שהם יהדקו במידת מה את מאמציהם לבלום באש הוצאה של מכליות נפט במצר הורמוז. הם יעשו זאת תוך מיצוי כללי המשחק הקיימים או חריגה קלה מהם, אך מתחת לרף

ההסלמה. המהלך הזה כנראה יספיק כדי לשמר את הרמה הגבוהה יחסית של מחירי הדלקים בארה"ב, במיוחד לאחר קריסת מאמצי הפסקת האש בין רוסיה לאוקראינה, שהייתה אמורה לסייע גם בתחום הזה.

מצד המשטר בטהרן, יהיה זה משחק עדין באש. קשה להבטיח בו שליטה מלאה בהתפתחויות, וקשה לא פחות להעריך מה יהיה הקש שישבור את גב הגמל בבית הלבן. אך באותה מידה, קשה לעמוד מנגד מול ההזדמנות להשפיע.

מצידה של וושינגטון, החנק הכלכלי, שכעת הוא מנוף הלחץ האמריקני העיקרי, ממשיך לספק את הסחורה ² אומנם לאט, אך בהחלט בכיוון הנכון. הדוברים בטהרן יוצאים מגדרם כדי ליצור רושם של הסתגלות למציאות החדשה, אך לאחרונה, ברגע נדיר של מחויבות לאמת, הודה מחסן רזאי, מבכירי המשטר, כי איראן נמצאת "באחת התקופות הקשות בתולדותיה".

על כל פנים, ברור כי אמצעי זה לבדו לא ישיג את השינוי בטווח הזמן המיוחל. המשטר בטהרן לא קופא על שמריו. הדיווחים על ניסויים שבוצעו במערכות הטילים הם עדות אחת לתהליכי התעצמות שמתרחשים שם. הזמן שחולף חונק את הכלכלה, אך מצד שני מאפשר למנגנונים הביטחוניים לבנות יכולות.

זו אחת הדילמות של טראמפ בנוגע למהלכים הבאים. הצהרתו פעם אחר פעם כי איראן לא תהיה גרעינית מלמדת כי זהו עדיין הקו האדום הבוהק שסימן ביחס אליה. האם זהו הקו היחיד בתחום ההתעצמות? לא ברור.

בכל הנוגע לישראל, ההתלבטות אם וכיצד לפעול מעלה בפני האיראנים גם את האפשרויות להשתמש בחיזבאללה או בחות'ים. קשה להיכנס לנעליהם בעריכת מאזן הרווח וההפסד של חלופות אלה, ואין צורך בכך. מוכנות המערכת הישראלית לצעדי מנע ולתגובה ³ זו התשובה.

בקרב מקבלי ההחלטות בכל המערכות בישראל, שיקולי הביטחון צריכים לגבור על שיקולי הבחירות. את זה גם אויבינו צריכים לדעת.

יותר פלסטינים מהפלסטינים

"אנו מצטערים עמוקות על החלטתו של הנשיא הפלסטיני לדחות את הבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית ולנשיאות לספטמבר 2027" ⁴ כך פתחו שרי החוץ של אוסטרליה, קנדה, צרפת ובריטניה את הודעתם הרשמית בעקבות החלטת אבו־מאזן על דחיית הבחירות. "חיזוק הממשל הפלסטיני חיוני להמשך בניית היסודות לפתרון שתי המדינות", הם הוכיחו אותו, כאילו היו הורים שדואגים לילדם יותר משהוא דואג לעצמו. "כתומכים ותיקים של הגדרה עצמית פלסטינית, אנו קוראים לרשות הפלסטינית לשקול מחדש את ההחלטה", הם הפצירו.

65 סכסוכים מזוינים גדולים בעולם תועדו בשנת 2025 על ידי התוכנית לחקר שלום וסכסוכים באוניברסיטת אופסלה בשוודיה. רבים מהם מתנהלים בתוך גבולותיהן של מדינות שנשלטו בעבר על ידי בריטניה או צרפת. זה לא מונע מהן להאשים את ישראל פעם אחר פעם בכיבוש בלתי חוקי ובהפרת המשפט ההומניטרי הבינלאומי.

מדהים לראות את מנהיגי המעצמות הללו עסוקים בכפייתיות בהנדסת דמוקרטיה מדומיינת ברמאללה, כשהם מגלים אדיקות כמעט דתית לרעיון "המדינה הפלסטינית", תוך עיוורון מוחלט למציאות. במקום להביט אל החצר האחורית שלהם, המשתנה ללא היכר תחת גלי ההגירה ואובדן שליטה תרבותי, הם מטיפים לישראל ולפלסטינים על "ערכים", "דמוקרטיה" ו"בניית יסודות". מסתבר שחושיו הפוליטיים של אבו־מאזן בן התשעים חדים יותר משלהם.

ואם לא די בכך, השבוע הוגש כתב המינוי הרשמי של הקונסול הצרפתי הכללי החדש בירושלים ישירות ליושב ראש הרשות הפלסטינית אבו־מאזן. אקט דיפלומטי זה מספק המחשה נוספת לעמדתה של צרפת, הבוחרת לעקוף את הריבונות הישראלית ולפעול מול רמאללה כישות מדינתית. לאחר שצרפת הכירה רשמית במדינה פלסטינית, הצעד הזה הוא מהלך מתריס שמערער על מעמדה של ישראל בירושלים.

טוב יעשו ראש הממשלה ושר החוץ אם יאמצו כהליך אוטומטי למקרים כאלה את הצעדים שננקטו מול הקונסוליה הבריטית. כבוד לאומי איננו מותרות, במיוחד לא באזור הזה.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 16 באוקטובר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.